

การก่อกำหนดและวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลกระทบต่ออิสรภาพทางการเงินของ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

วันที่รับบทความ: 17 พฤษภาคม 2566

วันแก้ไขบทความ: 19 เมษายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ: 4 มิถุนายน 2567

พรพรรณษา สุขรัตน์^{1*} กลางใจ แสงวิจิตร² ธนาวุธ แสงภาคนีย์³

และ กุลวดี ลิ้มอุสันโน⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการก่อกำหนดและวิธีการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เก็บแบบสอบถามจากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ตั้งแต่ 2 สัญญาขึ้นไป เป็นจำนวน 370 ชุด มีการวิเคราะห์โดยการทดสอบสหสัมพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ โดยมีตัวแปรอิสระเป็น มูลเหตุการก่อกำหนด และวิธีการจัดการหนี้สิน และมีตัวแปรตามเป็น อิสรภาพทางการเงิน

ผลสรุปจากการวิเคราะห์ พบว่า มูลเหตุการก่อกำหนดจากความต้องการพื้นฐานมาจากด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุด และเป็นมูลเหตุที่มีผลเชิงบวกต่อการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ในส่วนมูลเหตุการก่อกำหนดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ พบว่า มูลเหตุด้านการเดินทางมีมากที่สุด แต่เป็นมูลเหตุที่มีผลเชิงลบต่อการมีอิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง ทั้งนี้สมาชิกมีวิธีการจัดการหนี้สินโดยการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่ายมากที่สุด และเป็นวิธีที่มีผลเชิงบวกต่อการมีอิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง จากผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่ออย่างมีคุณภาพให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก และยังสามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการกู้ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยลดปัญหาหนี้สิน และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้

คำสำคัญ: การก่อกำหนด, การจัดการหนี้, สหกรณ์ออมทรัพย์

* Corresponding author e-mail: klangjai.s@psu.ac.th

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ e-mail: m.pompansa@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ e-mail: klangjai.s@psu.ac.th

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ e-mail: thanawut.sa@psu.ac.th

⁴ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ e-mail: kulwadee.l@psu.ac.th

Debt Formation and Debt Management toward Financial Freedom: A Case Study of Saving and Credit Cooperation Limited

Received: 17 May 2023

Revised: 19 April 2024

Accepted: 4 June 2024

Pornpansa Sukharat^{1*} Klangjai Sangwichitr² Thanawut Saengkassanee³
and Kulwadee Lim-u-sanno⁴

Abstract

The purpose of this research was to study debt formation and debt management methods of members of the Saving and Credit Cooperative Limited, who have two or more loan contracts. The researchers used questionnaires to collect data from a sample of 370 participants. The statistics for data analysis were multiple regression at a significance level of 0.05. The independent variables were debt formation and debt management, while the dependent variable was financial freedom.

The findings revealed that the primary reason for incurring debt was household needs, which had a positive impact on financial freedom in terms of wealth. On the other hand, traveling was a main reason that had a negative impact on financial freedom in both survival and wealth aspects. Moreover, participants managed their debt by increasing their income and reducing their expenses. This method had a positive impact on financial freedom in both survival and wealth aspects. These findings can be utilized to develop a loan product that meets the members' needs and to control members' spending according to the loan's purpose. This approach will be one management technique that reduces debt problems and improves members' quality of life.

Keywords: Incurring of Debt, Debt Management, Saving Cooperative

---

*Corresponding author e-mail: klangjai.s@psu.ac.th

¹ Graduate Student Master of Business Administration, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University.
e-mail: m.pornpansa@gmail.com

² Asst. Prof., Business Administration Department, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University.
e-mail: klangjai.s@psu.ac.th

³ Lecturer, Business Administration Department, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University.
e-mail: thanawut.sa@psu.ac.th

⁴ Assoc. Prof., Accounting Department, Faculty of Management Science, Prince of Songkla University.
e-mail: kulwadee.l@psu.ac.th

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันการบริหารเงินให้เพียงพอต่อความจำเป็นทำได้ค่อนข้างยาก จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนจำนวนไม่น้อยต้องกู้ยืมเงินเพื่อต้องการเสริมสภาพคล่องให้กับตัวเอง ในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หรือใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับตนเองและครอบครัว เห็นได้จากข้อมูลจำนวนหนี้ครัวเรือนในประเทศไทย ของธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand, 2022) ที่แสดงจำนวนการกู้ยืม เป็นเงิน 14,581,135 ล้านบาท ในปี 2564 ซึ่งการกู้ยืมเปรียบเสมือนว่า ผู้ยืมนำเงินในอนาคตมาใช้จ่ายก่อน แล้วคืนเงินพร้อมต้นทันทวงทางการเงินตามที่ตกลงไว้ในสัญญา ส่งผลให้เงินที่หามาได้ในอนาคตเหลือน้อยลง ทั้งนี้ผู้ยืมอาจมีความจำเป็นต้องยืมเงินเพื่อรับประโยชน์จากการบริโภคปัจจุบัน โดยคาดว่าในอนาคตจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้นมาทดแทนการบริโภคที่ลดลง จึงทำให้เกิดการกู้ยืมเงิน ซึ่งการกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายถือเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ดีที่ทำให้เกิดการใช้จ่ายในปัจจุบัน แต่ถ้ามักการก่อหนี้ในปริมาณมากจนไม่สามารถหาเงินมาจ่ายคืนได้ก็จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในอนาคตได้เช่นกัน (Tangnoratchakit & Ronnapap, 2022)

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นแหล่งเงินกู้ที่ได้รับความนิยม เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่เป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีอาชีพเดียวกันหรืออาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน โดยสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันของผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยมีการให้บริการแก่สมาชิก 2 ด้านหลัก ได้แก่ การให้บริการด้านเงินฝาก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ในรูปแบบเงินฝาก และการให้บริการด้านเงินกู้ สำหรับใช้เพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ ซึ่งสหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขและสิทธิในการขอกู้ออกเป็น 3 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ เงินกู้ฉุกเฉิน เงินกู้สามัญและเงินกู้พิเศษ (Saving and Credit Cooperation Limited, 2019, p.7) ในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก สหกรณ์ฯ ได้กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยให้กู้ได้ตามสิทธิการกู้เงินที่สมาชิกแต่ละคนพึงมี ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของสมาชิก และอายุการเป็นสมาชิก ทำให้สมาชิกมีโอกาสก่อหนี้ได้ง่าย และเมื่อสมาชิกมีสิทธิกู้เพิ่มขึ้นก็สามารถยื่นขอกู้ใหม่ได้ตามความต้องการ อาจส่งผลให้สมาชิกไม่สามารถสร้างวินัยในการจัดการการเงินได้ จนเกิดการกู้ใหม่มาชำระหนี้เก่าและนำเงินส่วนต่างมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้สมาชิกไม่ทราบระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญาได้อย่างชัดเจน

จากปัญหาที่กล่าวมาหากไม่มีการควบคุมการใช้เงินกู้ที่ดี อาจนำไปสู่การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ และส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้สินในอนาคต ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหานี้ขึ้นจากการที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาการก่อหนี้และวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่ออัตรภาพทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง เพื่อจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการก่อหนี้ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก ทั้งนี้นอกจากจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ให้กับสมาชิกแล้ว ยังสามารถลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดหนี้เสียของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

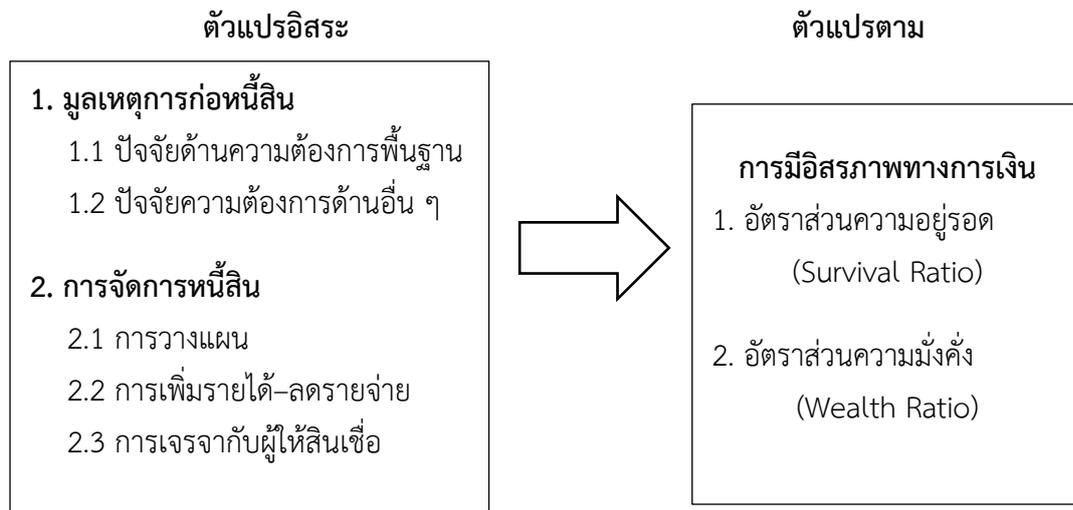
1. เพื่อศึกษามูลเหตุของการก่อหนี้สินที่มีผลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด
2. เพื่อศึกษามูลเหตุของการก่อหนี้สินที่มีผลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความมั่นคง
3. เพื่อศึกษาการจัดการหนี้สินที่มีผลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด
4. เพื่อศึกษาการจัดการหนี้สินที่มีผลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความมั่นคง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับมูลเหตุการก่อหนี้และการจัดการหนี้สินที่มีผลต่ออัตราทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง โดยมีประชากรเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ตั้งแต่ 2 สัญญาขึ้นไป ซึ่งจากรายงานการดำเนินงานมีจำนวน 4,928 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 มูลเหตุของการก่อหนี้มีผลต่ออัตราทางการเงิน

สมมติฐานที่ 1.1 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานมีผลต่ออัตราทางการเงินด้านความอยู่รอด

สมมติฐานที่ 1.2 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานมีผลต่ออัตราทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

สมมติฐานที่ 1.3 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น มีผลต่ออัตราทางการเงินด้านความอยู่รอด

สมมติฐานที่ 1.4 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ มีผลต่ออัตราทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

สมมติฐานที่ 2 วิธีการจัดการหนี้สินมีผลต่ออัตราทางการเงิน

สมมติฐานที่ 2.1 วิธีการจัดการหนี้สินมีผลต่ออัตราทางการเงินด้านความอยู่รอด

สมมติฐานที่ 2.2 วิธีการจัดการมีผลต่ออัตราทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินแห่งหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรืออาศัยในที่ชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์และให้กู้ยืมเงินเมื่อเกิด ความจำเป็น หรือเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์นอกวง โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเป็นการร่วมกันแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอีกทางหนึ่ง และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. 2542 (Cooperative Promotion Department, n.d.)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหนี้สิน

Saravirot (2010, p.7) ได้แบ่งพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การใช้จ่ายเงินตามความ ต้องการพื้นฐาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้านพักอาศัย ค่า เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น 2) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษา เช่น ค่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา ค่าจัดทำรายงาน ค่าถ่ายเอกสาร ค่าพาหนะเดินทางไปสถานศึกษา ค่าเดินทางไปศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น 3) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการ ทางสังคม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ตอบสนองความต้องการทางสังคม เช่น ค่ากิจกรรมชมรม ค่าของขวัญ เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ค่ากิจกรรมการกุศล ค่ากิจกรรมสังสรรค์ เป็นต้น 4) การใช้จ่ายเงินตามความต้องการ ด้านนันทนาการ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ทำให้ผ่อนคลายความเครียด เช่น ค่าหนังสืออ่านเล่น ค่ารูปภาพ ค่าชมภาพยนตร์ ค่าชมดนตรี ค่าชมการแข่งขันกีฬา เทปเพลง วิดีโอ แผ่นซีดี เกมคอมพิวเตอร์ ค่าเที่ยวตาม สถานบันเทิง เป็นต้น 5) ค่าใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าว มาแล้ว เช่น ค่าแต่งตัวที่ฟุ่มเฟือย ค่าเครื่องประดับ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร เป็นต้น

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (Financial Consumer Protection Center, Bank of Thailand, 2021) ได้แนะนำ แนวทางการแก้ไขหนี้ ในกรณีที่มีเงินคงเหลือไม่พอใช้หนี้โดยมี วิธีแก้ไข ได้แก่ การไม่ก่อหนี้เพิ่ม การสำรวจพฤติกรรมการใช้เงิน การหารายได้เสริม และการไม่หนีหน้าเจ้าหนี้ แต่หากยังไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด อาจใช้วิธีเข้าไปหารือกับสถาบันการเงินเพื่อปรึกษาและหา ทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เช่น ขอลดจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในแต่ละงวดจนกว่าจะสามารถกลับไปชำระเงินใน แบบเดิมที่เคยตกลงกันได้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีอิสรภาพทางการเงิน

Techarattanawit (2004, p.28) กล่าวว่า “อิสรภาพทางการเงิน หมายถึง การที่มนุษย์มี หลักประกันทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอที่จะใช้ชีวิตได้อย่างสุขสบายตามสมควรแก่อัตภาพ โดยไม่ต้องพึ่งพา ใครมากจนเกินไปและไม่ต้องหวาดผวากับปัญหาเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ ว่าจะมีไม่พอกับการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในอนาคต”

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อธิบายว่า การที่บุคคลจะมีอิสรภาพทางการเงินนั้น จำเป็นจะต้องมี ความอยู่รอดก่อนแล้วความมั่งคั่งจะตามมา ซึ่งสามารถวัดอิสรภาพทางการเงิน 2 ระดับ (The Stock Exchange of Thailand, 2015) ดังนี้

1. อิศรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด วัดด้วยอัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio) ซึ่งความอยู่รอด หมายถึง การที่บุคคลหารายได้ให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย กล่าวคือ มีรายได้จากการทำงานและรายได้จากทรัพย์สินเพียงพอต่อค่าใช้จ่าย คำนวณดังนี้

$$\text{อัตราส่วนความอยู่รอด} = \frac{\text{รายได้จากทรัพย์สิน} + \text{รายได้จากการทำงาน}}{\text{รายจ่าย}}$$

2. อิศรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง วัดด้วยอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio) คือ ทรัพย์สินสุทธิ หรือ การที่บุคคลมีเงินเหลือหลังจากนำทรัพย์สินทั้งหมดมาหักด้วยหนี้สินทั้งหมด คำนวณดังนี้

$$\text{อัตราส่วนความมั่งคั่ง} = \frac{\text{รายได้จากทรัพย์สิน}}{\text{รายจ่าย}}$$

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. มูลเหตุของการก่อหนี้

การศึกษาของ Bualom (2015, p.61) ที่ศึกษาพฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายสำหรับการอุปโภค/บริโภค พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อที่อยู่อาศัย พฤติกรรมเลือกซื้อเครื่องประดับ/สินค้าฟุ่มเฟือย/เครื่องอำนวยความสะดวกและพฤติกรรมการลงทุน/การซื้อกองทุน/การซื้อประกัน/ธุรกิจเสริม มีความสัมพันธ์กับระดับปริมาณการเป็นหนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yakean, Pangja, Inta, Slesongsm, Sirikaew, & Nojuk (2021, p.104) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการก่อหนี้ของประชากรกลุ่มคนเจนเนอเรชั่นวาย ในเขตเทศบาลตำบลท่าวังทอง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ Aungsupamongkol (2017, p.887) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตเป็นปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ แต่ปัจจัยด้านการหาที่อยู่อาศัย และปัจจัยด้านการใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจ ทั้งนี้การศึกษาของ Janthong (2013, p.68) ที่ได้ศึกษาภาระหนี้สินของบุคลากรในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ส่วนกลาง) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน แต่รายจ่ายซึ่งเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจและพฤติกรรมเลียนแบบมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiropas (2009, p.158) ที่ได้ศึกษาภาระหนี้สินของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินด้านจำนวนหนี้สินในปัจจุบันและด้านวงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน แต่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินคือความต้องการปัจจัยพื้นฐานด้านการผ่อนชำระบ้านพัก และด้านรายจ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้ข้าราชการครูเป็นหนี้

2. การจัดการหนี้สิน

การศึกษา Changlao & Saenpakdee (2019, p.179) ศึกษาสถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด พบว่า การหารายได้เสริม เช่น การสอนพิเศษ หรือการทำกรเกษตรสำหรับผู้ที่มีที่ทำกิน หรือการขายสินค้าต่าง ๆ เป็นแนวทางที่ใช้ในการแก้ปัญหาหนี้สิน โดยถือเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเองจะได้มีเงินไว้สำรอง ทั้งนี้ Gongkhonkwa (2018, p.19) ศึกษามูลเหตุการค้าง

ชำระหนี้ในระบบ: กรณีศึกษาเกษตรกรในจังหวัดพะเยา พบว่า แนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ในระบบของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา จำเป็นต้องมีการสร้างความรู้หรือความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการชำระหนี้ด้วยการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องความรู้ทางการเงินตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหนี้ ในขณะที่การศึกษาของ Surin (2017, p.103) ได้ศึกษาภาวะหนี้สินและการแก้ไขภาวะหนี้สินของกำลังพลกรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า การได้รับสวัสดิการที่เพียงพอช่วยลดค่าใช้จ่ายของกำลังพล การออกระเบียบข้อบังคับการขอกู้ยืมเงินที่ชัดเจนจะช่วยลดการก่อหนี้ของกำลังพลลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Satanunphiphat (2016, p.53) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการก่อหนี้ในระบบ กรณีศึกษาบุคลากร สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการวางแผนการใช้จ่ายและมีการบริหารจัดการหนี้ จึงต้องการการสนับสนุนสวัสดิการจากหน่วยงานต้นสังกัด ให้มีสวัสดิการที่ลดภาระค่าใช้จ่าย ค่าเล่าเรียนบุตร และการสนับสนุนการฝึกอาชีพ สร้างอาชีพ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหนี้

3. การมีอิสรภาพทางการเงิน

การศึกษาของ Kongkaew, Dulayavatit & Thongyai (2018, p.91) ได้ศึกษาสถานการณ์หนี้ครัวเรือนกับแนวทางการสร้างวินัยทางการเงินเพื่อความพอเพียง ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง พบว่ารายได้จากการทำงานเฉลี่ยต่อเดือน ภาระในการชำระหนี้ของครัวเรือน รายได้จากสินทรัพย์เฉลี่ยต่อเดือน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อค่าความอยู่รอด (Survival ratio) ของครัวเรือน ในขณะที่รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด มีอิทธิพลเชิงลบต่อค่าความอยู่รอด (Survival ratio) ของครัวเรือน และในการศึกษาของ Sabrueangrin (2020, p.128) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครด้วยอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง จากการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลใน กรุงเทพมหานครในทิศทางเดียวกัน และทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานครในทิศทางตรงข้าม ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ Soison & Jitnomrut (2019, p.175) ที่ศึกษาผลของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่มีต่ออิสรภาพทางการเงินของบุคคล: กรณีศึกษาลูกค้ำธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศและอายุไม่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินของบุคคล แต่ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินของบุคคลในด้านการไม่มีหนี้สินเพิ่มภาระ สำหรับด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่า การวางแผนการเงินของบุคคลที่แตกต่างกันทั้งสามด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านการออมและการลงทุนมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

สรุปผลจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มูลเหตุการก่อหนี้มีด้วยกันหลายสาเหตุ ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคลที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทันที และเมื่อมีการก่อหนี้สินขึ้นแล้ว จำเป็นต้องรู้จักวิธีการจัดการหนี้สินที่เหมาะสม ซึ่งแต่ละวิธีจัดการหนี้ อาจได้ผลลัพธ์ที่ต่างกันไป จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษามูลเหตุของการก่อหนี้และวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงินเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้ตรงตามความต้องการ ตลอดจนนำข้อมูลมาพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่อได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งอาจเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยลดการเกิดปัญหาหนี้สิน และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้โดยใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973, pp.727-728) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% มีจำนวน 370 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเก็บแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยมีการพัฒนาแบบสอบถามมาจากงานวิจัยของ Bualom (2015, pp.66-71), Kongkaew, Dulayavatit & Thongyai (2018, pp.106-111), Dechanubeksa (2015, pp.49-52), Wiyaporn (2016, pp.203-211) และ Sabrueangrin (2020, pp.144-156) ซึ่งผู้วิจัยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับมูลเหตุการก่อหนี้สิน โดยแบ่งเป็น ปัจจัยด้านความต้องการพื้นฐาน และปัจจัยด้านความต้องการอื่น ๆ รวมจำนวน 30 ข้อ ส่วนที่ 3 คำถามแนวทางการจัดการหนี้ โดยแบ่งเป็น การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ รวมจำนวน 15 ข้อ และส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับอิสรภาพทางการเงิน โดยถามเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย เพื่อนำมาคำนวณหาอิสรภาพทางการเงิน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการหาค่าความเที่ยงตรงที่ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาแบบสอบถาม ว่าตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่าสามารถใช้ข้อคำถามนั้นได้ (Chaichanaviroj & Wanthum, 2017, p.109) ซึ่งในงานวิจัยนี้มีค่า IOC เท่ากับ 0.96 ถือว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2. การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นหรือความสอดคล้องภายใน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และคัดเลือกคำถามที่มีค่า α ตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป ถือว่ายอมรับได้ (Soonthorndhai & Kuchaisit, 2015, p.21) ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของประเด็นคำถาม พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.951 ซึ่งมากกว่า 0.7 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Samples) จะดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยพิจารณาเลือกเฉพาะสมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ ตั้งแต่ 2 สัญญาขึ้นไป ด้วยวิธีการใช้คำถามในการคัดกรอง ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน 2565-15 กุมภาพันธ์ 2566 เมื่อครบตามจำนวนผู้วิจัยจะปิดระบบการตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะของบุคคล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความ วารสาร รายงานวิจัย เอกสารทางวิชาการ และสื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยนำทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้อ้างอิงในการอภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อหนี้

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน ซึ่งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับมูลเหตุการก่อหนี้ จำนวน 30 ข้อ โดยจะมีตัวเลือกให้ผู้ตอบคำถาม ตอบตามระดับความคิดเห็น คือ ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยสรุปผลจากการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อกวน

มูลเหตุการก่อกวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
ด้านความต้องการพื้นฐาน			
ด้านการบริโภค	2.15	1.056	น้อย
ด้านเครื่องแต่งกาย	1.96	0.900	น้อย
ด้านที่อยู่อาศัย	3.05	1.036	ปานกลาง
ด้านยารักษาโรค	2.24	0.984	น้อย
รวมมูลเหตุการก่อกวนจากความต้องการพื้นฐาน	2.35	0.676	น้อย
ความต้องการปัจจัยอื่น ๆ			
ด้านการศึกษา	2.62	0.983	ปานกลาง
ด้านทางสังคม	1.99	0.805	น้อย
ด้านนันทนาการ	2.00	0.860	น้อย
ด้านบริโภคนิยม	1.97	0.768	น้อย
ด้านการเดินทาง	2.84	1.110	ปานกลาง
ด้านการลงทุน	2.53	1.067	น้อย
รวมมูลเหตุการก่อกวนจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ	2.32	0.634	น้อย

จากตารางที่ 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อกวนจากความต้องการพื้นฐานของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มูลเหตุการก่อกวนจากความต้องการพื้นฐานโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.35$, S.D. = 0.676) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า มูลเหตุการก่อกวนด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.036) ด้านยารักษาโรคอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$, S.D. = 0.984) ด้านการบริโภคอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.15$, S.D. = 1.056) และด้านเครื่องแต่งกายอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$, S.D. = 0.900) ตามลำดับ

ในขณะที่เดียวกันระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อกวนจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มูลเหตุการก่อกวนด้านความต้องการปัจจัยอื่น ๆ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.32$, S.D. = 0.634) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า มูลเหตุการก่อกวนด้านการเดินทางอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 1.110) ด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.983) ด้านการลงทุนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 1.067) ด้านนันทนาการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = 0.860) ด้านทางสังคมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.99$, S.D. = 0.805) และด้านบริโภคนิยมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.97$, S.D. = 0.768) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำคัญของการจัดการหนี้สิน

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน ซึ่งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดการหนี้สิน จำนวน 15 ข้อ โดยจะมีตัวเลือกให้ผู้ตอบคำถาม ตอบตามระดับความคิดเห็น คือ ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยสรุปผลจากการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของการจัดการหนี้สิน

การจัดการหนี้สิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
การวางแผน	3.24	0.774	ปานกลาง
การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย	3.31	0.892	ปานกลาง
การเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ	2.59	0.904	น้อย
รวมการจัดการหนี้สิน	3.05	0.613	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของการจัดการหนี้สินของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สมาชิกมีการจัดการหนี้สินโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D.=0.613) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญในการจัดการหนี้สินในการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่ายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D.=0.892) การวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D.=0.774) และในส่วนการเจรจากับผู้ให้สินเชื่ออยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.59$, S.D.=0.904) ตามลำดับ

3. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับมูลเหตุของการก่อหนี้และวิธีการจัดการหนี้สินมีผลต่ออัตรภาพทางการเงิน

ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบด้วยสถิติวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression Analysis) ด้วยวิธี Multiple Regression โดยวิธี Ordinary least square โดยมีการทดสอบเงื่อนไขสมมติฐานของสถิติ ได้แก่ Kolmogorov-Smirnov Test ($p > 0.05$) พบว่า ตัวแปรตามและค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ ค่า Tolerance มีค่า 0.517 – 0.743 และ ค่า VIF มีค่า 1.346 – 1.936 พบว่า ตัวแปรไม่มีปัญหา Multicollinearity ค่า Durbin – Watson มีค่า 1.484 – 1.586 พบว่า ตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ทดสอบไม่มีปัญหา Autocorrelation ค่า Cook’s Distance มีค่า 0 – 0.1623 พบว่า ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ที่ไม่มี Outlier และผ่านการทดสอบ Homoscedasticity จากการพิจารณา Scatter Plot

สมมติฐานที่ 1 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานมีผลต่ออัตรภาพทางการเงิน

สมมติฐานที่ 1.1 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานมีผลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

ตารางที่ 3 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานกับอัตรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	21.927	4	5.482	8.713	.000***
Residual	229.650	365	0.629		
Total	251.577	369			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานกับอัตรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด พบว่า มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานประกอบด้วย ด้านการบริโภค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรค อย่างน้อยหนึ่งตัวแปร มีผลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการพื้นฐานกับอริสภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.753	0.164	10.710	0.000***
ด้านการบริโภค	-0.226	0.051	-4.467	0.000***
ด้านเครื่องแต่งกาย	0.019	0.064	0.300	0.764
ด้านที่อยู่อาศัย	0.054	0.047	1.155	0.249
ด้านยารักษาโรค	-0.011	0.049	-0.221	0.825

R=0.295   R²=0.087   Adjusted R²=0.077   SE=0.793

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 4 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่ามูลเหตุการก่อกวนจากความ ต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน สามารถอธิบายการมีอริสภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดได้ร้อยละ 7.70 (Adjusted R²=0.077) โดยมูลเหตุการก่อกวนจากความ ต้องการพื้นฐานด้านการบริโภคมีผลเชิงลบต่ออริสภาพทางการเงินด้าน ความอยู่รอด ($\beta = -0.226$, $p < 0.05$) แต่มูลเหตุการก่อกวนจากความ ต้องการพื้นฐานด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่ อยู่อาศัยและด้านยารักษาโรค ไม่มีผลต่ออริสภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ($p > 0.05$)

สมมติฐานที่ 1.2 มูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการพื้นฐานมีผลต่ออริสภาพทางการเงิน ด้านความมั่งคั่ง

ตารางที่ 5 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการพื้นฐานกับอริสภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	4.187	4	1.047	6.121	.000***
Residual	62.418	365	0.171		
Total	66.605	369			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการพื้นฐานกับอริสภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง พบว่า มูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโภค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรค อย่างน้อยหนึ่งตัวแปร มีผลต่ออริสภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานกับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.255	0.085	2.984	0.003**
ด้านการบริโภค	-0.049	0.026	-1.869	0.062*
ด้านเครื่องแต่งกาย	-0.062	0.033	-1.862	0.063*
ด้านที่อยู่อาศัย	0.057	0.024	2.366	0.019**
ด้านยารักษาโรค	0.019	0.025	0.735	0.463
R=0.251 R ² =0.063 Adjusted R ² =0.053 SE=0.413				

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 6 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่ามูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน สามารถอธิบายการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งได้ ร้อยละ 5.30 (Adjusted R²=0.053) โดยมูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัยมีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ($\beta = 0.057$, $p < 0.05$) ในขณะที่มูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานที่มีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง คือ ด้านการบริโภค ($\beta = -0.049$, $p < 0.1$) และด้านเครื่องแต่งกาย ($\beta = -0.062$, $p < 0.1$) แต่มูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานด้านยารักษาโรคไม่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ($p > 0.1$)

สมมติฐานที่ 1.3 มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

ตารางที่ 7 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	52.925	6	8.821	16.119	.000***
Residual	198.652	363	0.547		
Total	251.577	369			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด พบว่า มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุน อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.509	0.148	10.189	0.000***
ด้านการศึกษา	0.106	0.045	2.337	0.020**
ด้านทางสังคม	-0.181	0.062	-2.910	0.004**
ด้านนันทนาการ	-0.077	0.064	-1.202	0.230
ด้านบริโภคนิยม	0.024	0.071	0.343	0.732
ด้านการเดินทาง	-0.205	0.043	-4.747	0.000***
ด้านการลงทุน	0.278	0.040	6.981	0.000***
R=0.459 R ² =0.210 Adjusted R ² = 0.197 SE=0.740				

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 8 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่ามูลเหตุการก่อกวนจากความ ต้องการปัจจัยอื่น ๆ ทั้ง 6 ด้าน สามารถอธิบายการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งได้ร้อยละ 19.70 (Adjusted R²=0.197) โดยมูลเหตุการก่อกวนจากความ ต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการศึกษาและด้านการลงทุน มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง แต่ด้านทางสังคมและด้านการเดินทางมีผลเชิงลบต่อ อิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ยกเว้นด้านนันทนาการและด้านบริโภคนิยมที่ไม่มีผลต่ออิสรภาพทาง การเงินด้านความมั่งคั่ง เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน จะได้ว่ามูลเหตุการก่อกวนจาก ความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการลงทุน มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งมากที่สุด ($\beta = 0.278$, $p < 0.01$) รองลงมาคือ ด้านการศึกษา ($\beta = 0.106$, $p < 0.05$) ส่วนมูลเหตุการก่อกวนจาก ความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการเดินทาง มีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งมากที่สุด ($\beta = -0.205$, $p < 0.01$) รองลงมาคือ ด้านทางสังคม ($\beta = -0.181$, $p < 0.05$)

สมมติฐานที่ 1.4 มูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการปัจจัยอื่น ๆ มีผลต่ออิสรภาพทาง การเงินด้านความมั่งคั่ง

ตารางที่ 9 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจาก ความ ต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	16.243	6	2.707	19.512	.000***
Residual	50.362	363	0.139		
Total	66.605	369			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการ ปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง พบว่า มูลเหตุของการก่อกวนจากความ ต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการ ลงทุน อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดย แสดงผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.143	0.075	1.918	0.056*
ด้านการศึกษา	0.060	0.023	2.601	0.010***
ด้านทางสังคม	-0.089	0.031	-2.843	0.005**
ด้านนันทนาการ	0.005	0.032	0.169	0.866
ด้านบริโภคนิยม	-0.067	0.036	-1.867	0.063*
ด้านการเดินทาง	-0.066	0.022	-3.023	0.003**
ด้านการลงทุน	0.170	0.020	8.474	0.000***

R=0.494   R²=0.244   Adjusted R²=0.231   SE=0.372

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 10 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่ามูลเหตุการ ก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ทั้ง 6 ด้าน สามารถอธิบายการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งได้ร้อยละ 23.10 (Adjusted R²=0.231) โดยมูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการศึกษาและด้านการลงทุน มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง แต่ด้านทางสังคมและด้านการเดินทาง มีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ยกเว้นด้านนันทนาการที่ไม่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน จะได้ว่า มูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการลงทุน มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งมากที่สุด ($\beta = 0.170$, $p < 0.01$) รองลงมาคือ ด้านการศึกษา ($\beta = 0.060$, $p < 0.01$) ส่วนมูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านทางสังคมมีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งมากที่สุด ($\beta = -0.089$, $p < 0.05$) รองลงมาคือ ด้านบริโภคนิยม ($\beta = -0.067$, $p < 0.1$) และด้านการเดินทาง ($\beta = -0.066$, $p < 0.01$)

สมมติฐานที่ 2 วิธีการจัดการหนี้สินมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

สมมติฐานที่ 2.1 วิธีการจัดการหนี้สินมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

ตารางที่ 11 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	16.955	3	5.652	8.816	.000***
Residual	234.622	366	0.641		
Total	251.577	369			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด พบว่า วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับ อีสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.389	0.219	1.780	0.076*
การวางแผน	0.114	0.061	1.856	0.064*
การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย	0.142	0.056	2.533	0.012**
การเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ	0.084	0.049	1.716	0.087*
R=0.260 R ² =0.067 Adjusted R ² =0.060 SE=0.801				

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 12 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่าวิธีการจัดการหนี้สินทั้ง 3 ด้านสามารถอธิบายการมีอีสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดได้ร้อยละ 6.00 (Adjusted R²=0.060) โดยวิธีการจัดการหนี้สินมีผลเชิงบวกต่ออีสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ได้แก่ การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย ($\beta=0.142$, $p < 0.05$) การวางแผน ($\beta=0.114$, $p < 0.1$) และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ ($\beta=0.084$, $p < 0.01$) ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 2.2 วิธีการจัดการมีผลต่ออีสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ตารางที่ 13 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับ อีสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	6.173	3	2.058	12.462	.000***
Residual	60.432	366	0.165		
Total	66.605	369			

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับอีสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง พบว่า วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออีสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับ อีสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-0.398	0.111	-3.590	0.000*
การวางแผน	0.071	0.031	2.271	0.024**
การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย	0.065	0.028	2.287	0.023**
การเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ	0.077	0.025	3.087	0.002**
R=0.304 R ² =0.093 Adjusted R ² =0.085 SE=0.406				

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากตารางที่ 14 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่าวิธีการจัดการหนี้สินทั้ง 3 ด้านสามารถอธิบายการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งได้ร้อยละ 8.50 (Adjusted $R^2=0.085$) โดยวิธีการจัดการหนี้สินในการวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน จะได้ว่าวิธีการจัดการหนี้สินในการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งมากที่สุด ($\beta = 0.077$, $p < 0.05$) รองลงมาคือ การวางแผน ($\beta = 0.071$, $p < 0.05$) และการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย ($\beta = 0.065$, $p < 0.05$)

สรุปผลการวิจัย

มูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐาน พบว่า สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามมีมูลเหตุการก่อกำเนิดด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรักษาโรค ด้านการบริโภค และด้านเครื่องแต่งกาย ตามลำดับ และมูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ พบว่า สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามมีมูลเหตุการก่อกำเนิดด้านการเดินทางมากที่สุด รองลงมาคือด้านการศึกษา ด้านการลงทุน ด้านนันทนาการ ด้านทางสังคม และด้านบริโภคนิยม ตามลำดับ

วิธีการจัดการหนี้สิน พบว่า สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามมีวิธีการจัดการหนี้สินด้วยการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่ายมากที่สุด รองลงมาคือการวางแผน และสุดท้ายการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ

ผลการวิเคราะห์มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานที่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน จากการทดสอบสหสัมพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานด้านการบริโภค มีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง ด้านเครื่องแต่งกายมีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง แต่ด้านที่อยู่อาศัยมีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ผลการวิเคราะห์มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน จากการทดสอบสหสัมพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยด้านการศึกษาและด้านการลงทุนมีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง แต่ในด้านทางสังคมและด้านการเดินทาง มีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง และด้านบริโภคนิยมมีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ผลการวิเคราะห์วิธีจัดการหนี้สินมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน จากการทดสอบสหสัมพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า วิธีการจัดการหนี้สินในการวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการก่อกำเนิดและวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

มูลเหตุการก่อกำเนิดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

ระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อกำเนิดของสมาชิกจากความต้องการปัจจัยพื้นฐาน และมูลเหตุจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ในภาพรวมอยู่ระดับน้อย ซึ่งในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์ฯ ได้ให้ความสำคัญกับความสามารถในการผ่อนชำระหนี้ของผู้กู้ที่ได้มีการกำหนดเกณฑ์เงินได้รายเดือนคงเหลือเพื่อให้สมาชิกชำระหนี้ได้และมีเงินคงเหลือเพียงพอในการดำรงชีพ จึงทำให้สมาชิกมีข้อจำกัดในการกู้ที่ไม่

สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ทั้งหมด ส่งผลให้สมาชิกเกิดการยับยั้งชั่งใจ สามารถระงับความต้องการของตนเองไม่ให้ก่อหนี้ในส่วนที่ไม่จำเป็นได้ แต่เมื่อสมาชิกสามารถกู้ได้เพิ่มขึ้นก็จะเกิดความต้องการด้านอื่น ๆ ตามมา ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อได้รับการตอบสนองจากสิ่งหนึ่งแล้ว ก็คงมีความต้องการสิ่งอื่น ๆ ต่อไปไม่สิ้นสุด และผลการศึกษาการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ Kitsampanwong (2013, p.50) ที่ศึกษาลักษณะหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงาน บริษัท เอสบี คอลย์ เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า ระดับความคิดเห็นของลักษณะการก่อหนี้สินในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

วิธีการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

ระดับความสำคัญของการจัดการหนี้สินของสมาชิกในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่มีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด สามารถอยู่รอดได้ตนเอง อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกมีวิธีการจัดการหนี้สินที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวิธีการจัดการหนี้ที่เหมาะสมกับตนเอง แต่เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดก็ควรมีวิธีการจัดการหนี้ที่ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้แตกต่างกับการศึกษาของ Kitsampanwong (2013, p.51) ศึกษาลักษณะหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงาน บริษัท เอสบี คอลย์ เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด

มูลเหตุของการก่อหนี้และการจัดการหนี้สินที่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานด้านการบริโภคมีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกที่มีการก่อหนี้จากการบริโภคจะไม่สามารถอยู่รอดได้ด้วยตนเอง แสดงถึงการใช้จ่ายที่เกินตัวทำให้ต้องพึ่งพาบุคคลคนอื่นหรือมีการก่อหนี้เพิ่มเพื่อนำไปใช้จ่าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่งคั่งของสมาชิกด้วย ในส่วนของมูลเหตุการก่อหนี้จากความต้องการด้านที่อยู่อาศัยที่มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง แต่ไม่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกที่มีการก่อหนี้เพื่อที่อยู่อาศัยนั้น อาจไม่ใช่ที่อยู่อาศัยปัจจุบันเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงที่อยู่อาศัยที่สามารถสร้างรายได้ให้สมาชิกด้วย สำหรับมูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการศึกษาและด้านการลงทุนมีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง อาจกล่าวได้ว่าสมาชิกมีการใช้จ่ายที่เหมาะสมและสามารถสร้างผลตอบแทนได้ แต่ในด้านทางสังคมและด้านการเดินทาง มีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง แสดงถึงการมีการใช้จ่ายเกินตัว และไม่ก่อให้เกิดรายได้กับตนเองได้ ถึงแม้สมาชิกจะมีการก่อหนี้จากการเดินทางมากที่สุด สมาชิกจะต้องใช้ความระมัดระวังอย่างมากและไม่ควรก่อหนี้เกินความจำเป็น ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ Sabrueangrin (2020, p.128) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ด้วยอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง พบว่า ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

วิธีการจัดการหนี้สินการวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ Soison & Jitnomrut (2019, p.175) ที่ศึกษาผลของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่มีต่ออิสรภาพทางการเงินของบุคคล: กรณีศึกษาลูกค้ำธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า การวางแผนการเงินของบุคคลที่แตกต่างกันทั้งสามด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านการออมและการลงทุนมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน จะเห็นได้ว่าการจัดการหนี้สินที่เหมาะสมมีส่วนสร้างอิสรภาพทางการเงินให้กับบุคคลอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สมาชิกแต่ละคนมีความต้องการแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความต้องการในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้น สหกรณ์ฯ ควรพิจารณาสร้างประเภทการให้สินเชื่อที่เหมาะสมต่อความต้องการของสมาชิก ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการบริโภค สินเชื่อเพื่อการเดินทาง และสินเชื่อตามเทศกาลสำคัญ เพื่อให้สมาชิกมีทางเลือกที่เหมาะสมกับความต้องการ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับสหกรณ์ฯ นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินกู้ให้ตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ได้อีกด้วย

2. สหกรณ์ฯ ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักวิธีการสร้างอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง โดยการมีที่ปรึกษาทางการเงินให้กับสมาชิก เพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำแก่สมาชิกได้ หรือส่งเสริมการสร้างรายได้จากสินทรัพย์ให้สมาชิก เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด แต่ไม่มีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

3. สหกรณ์ฯ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการหนี้สิน โดยเฉพาะด้านการวางแผนและการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่ายให้แก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกที่มีปัญหาหนี้สิน หรือสมาชิกผู้ที่ต้องการบริหารหนี้สิน มีแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินของตนเอง จนสามารถลดปัญหาหนี้สินที่จะเกิดขึ้นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน

4. สหกรณ์ฯ ควรให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องของทักษะทางการเงิน เช่น การออม การลงทุน เพื่อให้สมาชิกรู้จักวิธีการต่อยอดรายได้ หลังจากการจัดการหนี้สินของตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้สมาชิกไม่ก่อหนี้เพิ่มถ้าไม่มีความจำเป็น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการสัมภาษณ์สมาชิกเกี่ยวกับมูลเหตุการก่อหนี้ เพื่อให้ทราบมูลเหตุการก่อหนี้ในเชิงลึก

2. การศึกษาในครั้งนี้ศึกษากับสมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งตั้งแต่ 2 สัญญา ดังนั้นในการศึกษารุ่นต่อไปควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แตกต่าง เช่น กลุ่มสมาชิกที่ไม่มีหนี้กับสหกรณ์ กลุ่มสมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ตั้งแต่ 3 สัญญา

3. การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาปัจจัยด้านความต้องการ และวิธีการจัดการหนี้ที่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงิน แต่ยังมีอีกหลายปัจจัยที่อาจมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน เช่น พฤติกรรมการดำรงชีวิต พื้นฐานครอบครัว เป็นต้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Aungsupamongkol, P. (2017). Factors that Influence to Debt of Police in Mueng Nakhonsawan Provincial Police Station. *The 4th Kamphaeng Phet Rajabhat University National Conference* (881-888). Kamphaeng Phet: Kamphaeng Phet Rajabhat University.

Bank of Thailand. (2022). Household Debt in Thailand. Retrieved August 12, 2022 from www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=775&language=TH.

Bualom, W. (2015). *Behaviors Influencing Debt Creation by Employees of a Commercial Bank in Chiang Mai Province*. Master of Economics, Graduate School, Chiang Mai University.

- Chaichanaviroj, U., & Wanthum, C. (2017). Content Validity Testing of Research Reports. *Journal of Nursing and Health Research*, 11(2), 105-111.
- Changlao, J., & Saenpakdee, P. (2019). Debt Status and Management of the Members of Khon Kaen Teacher Saving Cooperative Limited. *Journal of Roi Et Rajabhat University*, 13(1), 174-183.
- Cooperative Promotion Department. (n.d.). *Types of Cooperatives*. Retrieved August 12, 2022, from <https://www.cpd.go.th/knowledge/general-coop/item/1741-coop-type.html>.
- Dechanubeksa, P. (2015). *A Study of Debt Problems and Debt Management of People in Tambon Khwao, Amphoe Mueang, Maha Sarakham Province* (Research Reports). Rajabhat Maha Sarakham University
- Financial Consumer Protection Center, Bank of Thailand. (2021). *Can't pay back, what should I do?*. Retrieved July 20, 2022, from <https://www.bot.or.th/th/satang-story/managing-debt/debt-relief.html>
- Gongkhonkwa, G. (2018). The Causes of Formal Debt Default: The Case Study of Farmers in Phayao Province. *University of Thai Chamber of Commerce Journal Humanities and Social Sciences*, 39(1), 1-21.
- Janthong, M. (2013). *Debt of Staff of Internal Security Operations Command*. Master of Economic Department of Economic Faculty of Economic, Dhurakij Pundit niversity.
- Jiropas, N. (2009). *Liability Condition of Elementary School Teachers in Hat Yai District, Songkhla Province*. Master of Arts in Human and Social Development, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University.
- Kitsampanwong, W. (2013). *The Debt and Debt Solutions of Employees of SB COIL CENTER (THAILAND) CO.,LTD*. Master of Human Resource Management, Faculty of Management and Tourism, Burapha University, Burapha University.
- Kongkaew, M., Dulayavatit, N., & Thongyai, K. (2018). *The Circumstance of Household Debt and The Creation of Financial Discipline for Creating Household Sufficient Economy*. Master of Business Administration (Management), Rajamangala University of Technology Srivijaya.
- Sabrueangrin, P. (2020). *Factors Influencing Financial Freedom Of Millennials In Bangkok*. Master of Business Administration (Management), Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University.
- Saravirot, P. (2010). *Expenditure Behaviors of Students Obtaining Student Loan Fund at Prince of Songkla University, Hat Yai Campus*. Master of Arts in Human and Social Development, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University.

- Satanunphiphat, C. (2016). *Factors Causing Shark Loans: A Case Study of Department of Local Administration in Muang Pathumthani, Pathumthani Province*. Master of Political Science (Public Administration and Public Affairs) Faculty of Political Science, Thammasat University.
- Saving and Credit Cooperation Limited. (2019). *Member Manual of Saving and Credit Cooperation*. Retrieved July 19, 2022 from https://psucoop.psu.ac.th/home/files/com_news_rules/2024-02_07d85c43b12aff3.pdf
- Soison, B., & Jitnomrut, T. (2019). *Personal Financial Planning towards Financial Freedom : A Case Study of Commercial Bank Customers in Bangkok*. Retrieved March 3, 2023, from <https://grad.dpu.ac.th/upload/content/files/year8-1/8017.pdf>.
- Soonthorndhai, W., & Kuchaisit, W. (2015). The Reliability of Multi-target Assessment Tryouts: A Case Study for Teaching and Learning Assessment at Bangkok University. *BU Academic Review*, 14(1), 13-25.
- Surin, T. (2017). *Cause and Solution Toward Debt Burden Among Personal of Directorate of Joint Communications, Royal Thai Armed Force Headquarter*. Master of Political Science (Public Administration and Public Affairs), Faculty of Political Science, Thammasat University.
- Tangnoratchakit, R., & Ronnapap, P. (2022). *Household Debt : A problem that everyone needs to olve*. Retrieved July 20, 2022, from <https://today.line.me/th/v2/article/Nv6MRPn>.
- Techarattanawiro, N. (2004). *Want to be rich to know 1*. Bangkok: The Stock Exchange of Thailand.
- The Stock Exchange of Thailand. (2015). *What is Financial Planning?*. Retrieved August 1, 2022, from www2.set.or.th/education/th/start/start_start.pdf.
- Wiyaporn, P. (2016). *The Solving Process of The Financial Liabilities Problems*. Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University.
- Yakean, S., Pangja, K., Inta, K., Slesongsm, T., Sirikaew, P., & Nojuk, W. (2021). Factors Influencing Debt Creation of Generation Y People in Thawangthong Sub-District Municipality, Mueang Phayao District, Phayao Province. *Economics and Business Administration Journal Thaksin University*, 13(1), 95-112.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rded.). New York: Harper and Row Publications.